

COOPERAREA MILITARĂ DINTRE ROMÂNIA ȘI FEDERAȚIA RUSĂ

DEFENSE COOPERATION BETWEEN ROMANIA AND THE RUSSIAN FEDERATION

*Dr. Teodora Crina POPESCU**

Rezumat: *România și Federația Rusă împart un spațiu geopolitic comun în care securitatea prin cooperare devine un instrument important în consolidarea unui mediu de securitate stabil. Cooperarea în domeniul apărării, fie că este dezvoltată în cadru bilateral sau multilateral, poate aduce, alături de cooperarea la nivel politic și economic, beneficii suplimentare în derularea unei relații de cooperare bilaterale, pe baze pragmatice și funcționale. Principalul nostru scop, atașat cooperării militare bilaterale, îl constituie restabilirea graduală a încrederii, transparenței și predictibilității, în vederea consolidării contribuției celor două state la securitatea întregului continent european.*

Cuvinte cheie: *cooperarea în domeniul apărării; Federația Rusă; România; cooperare economică.*

Abstract: *Romania and the Russian Federation are sharing a common geopolitical space where security through cooperation is becoming an important tool in contributing to the consolidation of a stable and secure environment. Defense cooperation, either developed in a bilateral framework or in a multinational one, could add, besides the political and economic cooperation, supplemental benefits to a functional and pragmatic bilateral cooperation relationship. Our main objective related to the military defense cooperation between the two countries is to gradually rebuild the confidence, the common trust, the transparency and the predictability in order to consolidate our contribution to the security of the European continent as a whole.*

Key words: *defense cooperation; Romania; Russian Federation; political cooperation; economic cooperation.*

În prezent, cadrul juridic de cooperare militară bilaterală dintre România și Federația Rusă este format din câteva acorduri internaționale, care oferă o bază suficientă, din punct de vedere juridic, pentru realizarea cooperării în diferite domenii și un punct de pornire pentru activități de colaborare în viitor. Dintre documentele încheiate menționăm:

* tpopescu@mapn.ro



- **Acordul între Ministerul Apărării Naționale al României și Ministerul Apărării al Federației Ruse privind colaborarea militară, semnat la București la 28.03.1994;**

- **Protocolul între Comandamentul Transmisiunilor, Informaticii și Electronicii al Statului Major General al Armatei României și Direcția Șefului Transmisiunilor Forțelor Armate ale Federației Ruse privind organizarea colaborării pe probleme de transmisiuni militare și sisteme automatizate de conducere a trupelor, semnat la București, la 01.12 1994;** acest protocol este încheiat în aplicarea Acordului cadru semnat în anul 1994;

- **Acordul între Guvernul României și Guvernul Federației Ruse privind regimul juridic al mormintelor militare române aflate pe teritoriul Federației Ruse și al mormintelor militare ruse aflate pe teritoriul României, semnat la București la 8 noiembrie 2005.**

*Deși se exprimă într-un cadru multilateral, trebuie menționată buna cooperare româno-rusă care se realizează în baza **Acordului privind înființarea Grupului de cooperare navală în Marea Neagră (BLACKSEAFOR), semnat la Istanbul, la 02.04.2001.***

Cadrul juridic bilateral se află într-un proces dinamic, urmând să fie dezvoltat în viitor prin materializarea altor inițiative și proiecte, dintre care menționăm ca fiind convenite sau în diverse etape de negociere:

- **Acordul între Guvernul României și Guvernul Federației Ruse cu privire la colaborarea în domeniul tehnico-militar;**

- **Memorandumul de Înțelegere între Ministerul Apărării din România și Ministerul Apărării din Federația Rusă privind cooperarea în domeniile hidrografiei și oceanografiei.**

În momentul de față, nu există un cadru legal care să reglementeze schimbul de informații clasificate.

Comparativ cu alte state, stadiul actual al cooperării militare bilaterale se află la un nivel relativ scăzut, axându-se concret pe elemente de cooperare generate de participarea celor două state la inițiativa regională la Marea Neagră (BLACKSEAFOR). Cu toate acestea, ar putea fi înregistrate progrese, în special prin consolidarea cooperării actuale. Această colaborare constituie o bază pentru dezvoltarea unor relații de cooperare pragmatice, orientată spre rezultate cuantificabile. De asemenea, suntem deschiși pentru inițierea unor discuții exploratorii în vederea identificării altor domenii de interes comun.



Avem o bună colaborare militară bilaterală în următoarele domenii:

- **cultural și istorie militară:** prin activități ce vizează protejarea și întreținerea monumentelor comemorative ale victimelor de război¹;
- **naval:** pregătirea personalului din forțele navale în cadrul inițiativei regionale la Marea Neagră, BLACKSEAFOR.

Cooperarea în domeniul militar cu Federația Rusă este în continuă dezvoltare pe dimensiunea cooperării în formate multinaționale (atât la nivel regional cât și internațional). Astfel, menționăm buna cooperare desfășurată în cadrul inițiativelor de cooperare regională navală „BLACKSEAFOR”, precum și celor circumscrise documentului referitor la măsurile de creștere a încrederii și securității în domeniul naval „*The Document on Confidence and Security Building Measures in the Naval Field in the Black Sea*” (CSBMs naval).

Scopul inițiativei de cooperare regională navală „BLACKSEAFOR” îl constituie întărirea încrederii și bune înțelegeri între statele semnatare (Bulgaria, Georgia, România, Federația Rusă, Turcia, Ucraina), precum și dezvoltarea cooperării și interoperabilității între forțele navale din țările riverane la Marea Neagră.

Misiunile forței (BSF), conform Acordului sunt: căutare și salvare pe mare (SAROp), asistență umanitară (HA), măsuri de luptă contra minelor (MCM), operațiuni de protecția mediului (EPOp), vizite de bune oficii în porturi (GWHV), precum și alte misiuni aprobate de părțile la Acord. BLACKSEAFOR poate fi disponibilă pentru angajarea în operațiuni mandatate/sub egida ONU sau OSCE.

Din perspectiva formatului BLACKSEAFOR au fost desfășurate în 2012 mai multe activități specifice la care au participat militari români și ruși, precum:

- activarea grupării de nave²;
- simpozionul „BLACKSEAFOR” pentru tineri ofițeri, organizat pe timpul vizitei grupării de nave în Portul Constanța, la Academia Navală „Mircea cel Bătrân”.

De asemenea, dimensiunea operațională este completată cu exercițiul de simulare CAX „BLACKSEAFOR”, în anul 2012, acesta fiind organizat la Centrul de Instruire prin Simulare și Evaluare al Marinei din România. Activitățile comune desfășurate în sprijinul implementării documentului *CSBMs naval* constau, în

¹ În cursul anului 2013 va avea loc în România cea de-a V-a Comisie mixta inter-guvernamentală româno-rusă pentru aplicarea prevederilor acordului între Guvernul României și Guvernul Federației Ruse privind mormintele de război.

² Prima fază a celei de-a XII-a activări a BSF s-a desfășurat în perioada 6 – 24 august 2012 și a cuprins, pe lângă exercițiile desfășurate pe mare, activități de reprezentare în porturile Golcuk și Trabzon (Turcia) și Novorossiisk (Federația Rusă). Activitatea a inclus și predarea comenzii de către Federația Rusă. A doua activare va avea loc în perioada 05-23 aprilie 2013, cu vizitarea porturilor Varna, Constanța, Sinop-Turcia. Comanda Grupării va fi exercitată până în august 2013 de reprezentantul Turciei.



principal, în informări periodice (notificări) privind activitățile desfășurate de către țările semnatare ale Documentului, prezentate într-un format anterior agreat și circulat între țări, de către națiunea care exercită președinția în anul respectiv, precum și invitarea partenerilor de cooperare la exercițiul anual (CANE – Confidence Annual Naval Exercise). Exercițiul naval CANE-2012 „CONFIDENCE 2012”, a avut loc în Federația Rusă, la Divnomorskoye.

Trebuie de asemenea menționate activitățile aferente implementării măsurilor de creștere a încrederii și securității specifice Documentului de la Viena 2011 și Tratatului Cer Deschis. Menționăm totodată și desfășurarea unor misiuni de observare a teritoriului național, în cadrul prevederilor Tratatului Cer Deschis executate de diverse echipe de inspectori, inclusiv de către partenerii ruși.

O altă dimensiune fundamentală pentru cooperarea româno-rusă este cadrul oferit de NATO. În acest context, România acordă o atenție deosebită dezvoltării cooperării cu partenerul rus, în special pe anumite domenii de interes comun.

Cooperarea în cadrul Consiliului NATO-Rusia (NRC) oferă posibilitatea creării unui spațiu comun de încredere, prin intensificarea înțelegerii reciproce și a încrederii, conducând la stabilirea unui adevărat parteneriat strategic.

Cooperarea noastră în Afganistan produce valoare adăugată, iar rezultatele notabile obținute în cadrul proiectului de instruire a personalului din Afganistan, țările Asiei Centrale și Pakistan, în domeniul combaterii narcoticelor, constituie un bun exemplu. Constatăm, de asemenea, un impact pozitiv al cooperării și rezultate eficiente în cadrul proiectelor aflate în derulare sub egida NRC, cum ar fi *Inițiativa de Cooperare în domeniul Aerospațial (CAI)* și telemedicina, proiect coordonat de România și Federația Rusă.

Considerăm că principalul obiectiv, pe termen mediu, al relațiilor de cooperare militară româno-ruse îl constituie restabilirea graduală a încrederii, transparenței și predictibilității în vederea consolidării securității comune, în spațiul european. Acest deziderat poate fi atins atât prin intensificarea dialogului politico-militar, cât și prin identificarea unor domenii suplimentare de cooperare practică, în beneficiul ambelor state.

